



**Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim,
neboť takovým patří Boží království.**

27. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 10,2-16)

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých. Odpověděl jim: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Řekli: „Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“ Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však Bůh `učinil lidi jako muže a ženu`. `Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk.` Už tedy nejsou dva, ale jeden. A proto: co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!“ V domě se ho učedníci ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ Matky přinášely k Ježíšovi děti, aby jim požehnal. Ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých. Otázka farizeů dostává smysl pouze za předpokladu, že Ježíšův postoj k rozlučitelnosti manželství byl již předem známý. V soudobém židovství bylo možné rozloučit takřka každé manželství, a proto Ježíš tou otázkou byl vyprovokován k tomu, aby se dostal do rozporu se zákonem - a v tom tkví pokušení té otázky.

Dotázaný se však brání protiotázkou. Překvapuje, že Kristus nehovoří o Mojžíšově „dovolení“, ale „příkazu“. Díky tomu může vyniknout, že Boží vůle hlásaná Kristem je v kontrastu s tím, co nařídil Mojžíš. A co bylo obsahem Mojžíšova příkazu? Podle Dt 24,1-4 muž mohl propustit svou ženu, pokud na ní našel něco „hanebného“. Tato mlhavá formulace našla různý výklad už v prvních rabínských školách Hillela a Šammaje: Hillel zastával výklad široký (dostatečným důvodem byla například připálená polévka), kdežto Šammaj přísnější (smilství).

Rozlukový list obsahoval prohlášení muže, že je tímto právním úkonem jeho žena svobodná a kdokoli si ji může vzít za manželku. Odevzdáním listu bylo manželství definitivně rozloučené a nemohlo být obnoveno ani „odvoláním“ listu.

Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však Bůh učinil (lidi) jako muže a ženu'. (...) A proto: co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ Ježíš nejprve potvrzuje starozákonní nařízení, aby jej posléze uvedl „do správných souvislostí“: rozloučení bylo umožněné pro tvrdost srdce. „Tvrdé srdce“ v Bibli označuje nitro, které se stalo necitlivé díky opakovanému odmítnutí Božího slova. Mojžíšovo svolení je tedy „ústupek“. Je zajímavé, že už v židovství bylo živé vědomí, že některé příkazy jsou „podřadné“: po uctívání zlatého telete Izraelité dostali zákoník „druhého řádu“. Ježíš se proto vrací „k počátkům“, k původní Boží vůli zjevené na úsvitu lidských dějin a zakotvené v řádu stvoření. Dochází tedy k obnovení původního Božího úmyslu.

Dále jsou uvedeny dvě citace ze Starého Zákona, Gn 1,27 („stvořil je jako muže a ženu“) a Gn 2,24 („proto opustí...“). Je zajímavé, že tyto dva texty v židovství nezavdaly podnět k úvahám o nerozlučnosti manželství: Ježíšův přístup je tedy originální. Výrok „a ti dva se stanou jedno tělo“ neznamena jen spojení tělesné, ale také osobní. A Bůh „vložit“ tuto logiku do samotné lidské konstituce – Mojžíšovo ustanovení je jen „lidským zřízením“, které nemá odporovat Božímu plánu. Bůh je tím, kdo je spojujícím činitelem.

Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ Ježíš předkládá dvě pravidla zarámovaná šestým přikázáním „nezcizoložíš“. Nejasná formulace „dopouští se cizoložství vůči ní“ se vztahuje spíše na druhého partnera (a ne na předchozího). Na pozadí není abstraktní myšlenka narušeného manželského svazku, ale destruktivní síly neuspořádaného sexuálního pudu, narušujícího společenství manželů.

„Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim. Dotekem se zde myslí gesto při požehnání. Ačkoli nás zarazí hrubý postoj učedníků, na tehdejší dobu to nebylo nic mimořádně „špatného“: děti totiž stály ve společenském žebříčku hodně nízko.

Dětem se zaslubuje Boží království bezvýhradně - toto „království“ je totiž ryzím darem. Podle rozšířeného dobového přesvědčení dítě (neznalé zákona) ještě nemělo zásluhy před Bohem. A evangelium přináší revoluční zvěst, že právě dětem patří Boží království! Dítě je tu dáváno jako vzor proto, že je „čistým příjemcem“, odkázaným na druhé. Pro něj je všechno darem, milostí. Být jako dítě tu neznamena „být nevinný a čistý“ (představa vzdálená biblickému myšlení), ale spíše být „malý“ (tuto vlastnost dětí nemůže nikdo popřít) – a tato malost se dá posléze specifikovat jako odkázanost,

nesoběstačnost, potřebu obdarování. Tato základní receptivní (přijímací) vlastnost je pro učedníka zcela zásadní, jak vysvítá z uvozujícího zdůrazňovacího „amen“ (vpravdě). Dítě je tedy ten, kdo je malý (potřebný) před Bohem. Dalo by se skoro říct dokonce – žebrák. A přijetí do Božího království je viditelně znázorněno objetím.

SHRNUTÍ

První část textu se dělí na další dva texty: vyučování určené celému lidu a posléze všem učedníkům. Zatímco první část uvádí svědectví Písma („Mojžíšův zákon“), druhá část předkládá konkrétní normy. Evangelium má dvě části: poučení o nerozlučitelnosti manželství a Ježíšovo požehnání dětem. V obou textech se Ježíš zjevuje jako pravý člověk a jako ten, kdo odkrývá pravé lidství: zjevuje hloubku manželského vztahu a něžnost i pozornost k dětem, které byly na okraji tehdejší společnosti.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

K tomu, abychom se doma v rodině cítili dobře, potřebuje každý z nás zakoušet opravdovou lásku – tu má ale v plnosti jenom Bůh. Když jí my lidé máme málo, můžeme o ni Pána Boha prosit a můžeme si být jisti, že On nám jí vždycky chce dát co nejvíc!

Starší:

V manželství je naplno obsažený princip, který známe a potřebujeme prožívat všichni: abychom mohli žít opravdově s někým jiným, je třeba ho přijímat, vžívat se do něj, mít ho rád. Dalo by se říci: prožívat jeho radosti trochu víc jako své, jeho nouzi trochu víc jako svou, jeho potřeby trochu víc jako své a jeho bolesti trochu víc jako své... O to se můžeme snažit i my – právě s těmi lidmi, kteří jsou kolem nás.

Zkusme si

Mladší / Starší:

V dnešním úryvku jsme četli, že i ty nejbližší vztahy se mohou úplně zničit. Stává se to různým způsobem, ale máme také možnost je různým způsobem posilovat – s naší rodinou a kamarády nás jistě spojil Bůh. Najdi každý den aspoň tři způsoby, jak posílit s někým blízkým vztah a udělej to. Vzájemně se můžete sdílet, jaké možnosti jste vymysleli a jak se to každému z vás povedlo.